

УДК 53.533

О.М. Рокіцький, канд. іст. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ЛЮБОМИР РОМАНКІВ – ВИДАТНИЙ ВІНАХІДНИК
ТА ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ**

О. Rokitskyi, Ph.D., Assoc. Prof.

**LUBOMYR ROMANKIW – OUTSTANDING INVENTOR AND
PUBLIC ACTIVITY**

Інформація у Вікіпедії — коротка і лаконічна: Любомир Романків (*17 квітня 1931, Жовква, Польська Республіка, тепер Україна) — провідний науковець компанії ІВМ в галузі комп'ютерних технологій, співвинахідник (разом з Девідом Томпсоном) процесів створення тонкоплівкових індуктивних і магніторезистивних мікроголовок для запису інформації, що уможливили появу жорстких дисків і персональних комп'ютерів, автор і співавтор понад 65 патентів та понад 130 наукових статей.

За значні досягнення в галузі ІТ-технологій вчений отримав медаль Перкіна — найвищу відзнаку Товариства хімічної промисловості США (1993), золоту медаль Електрохімічного товариства США (1994), відзнаку пам'яті Морріса Н. Лібмана від ІЕЕЕ (1994). Він визнаний Винахідником Року за версією Асоціації прав інтелектуальної власності Східного Нью-Йорку (2000) і Винахідником Року (Асоціація права інтелектуальної власності Нью-Йорку, 2001). Отримав 13 нагород за видатні винаходи від ІВМ і 25 нагород за винаходи та досягнення. Занесений до престижних видань «Хто є хто в науковому світі» та в «Хто є хто в Америці». У березні 2012 року Л. Романків введений до Зали національної слави США, є одним з десяти винахідників (разом зі Стівом Джобсом), удостоєних такої честі.

За цими скупими рядками — життєва дорога тривалістю у 85 років. У 1944 р. вимушена еміграція на Захід. Після довготривалих мандрів родина перебирається до США. Тут у 1962 р. в Массачусетському технологічному інституті Романків здобув звання доктора філософії в галузі металургії та матеріалознавства. Від 1965 р. він очолює Центр електрохімічної технології та мікроструктури в Дослідному інституті Т. Дж. Ватсона корпорації ІВМ (Нью-Йорк). Хоча перші магнітні головки для запису інформації були сконструйовані ним ще у 1962 р., на їх вдосконалення, оптимізацію та введення в серійне виробництво пішли десятки років.

«Коли ви тільки-но вмикаєте комп'ютер, то відразу починають працювати сім моїх запатентованих винаходів», — отак просто говорить про свою працю вчений тим, хто мало розуміється на ІТ-технологіях. Насправді за цими винаходами — нова комп'ютерна ера. Завдяки їм стало можливим створення перших персональних комп'ютерів.

Незважаючи на поважний вік вчений і сьогодні проводить активну наукову та громадську діяльність. Він дійсний член Академії інженерних наук ІВМ та Академії інженерних наук України. Член Наукового товариства імені Шевченка, член управи НТШ у США. Діяч українських студентських і громадських організацій діаспори, член президії СКВУ, голова Комітету Української Молоді при СКВУ. Організатор і Голова студентських товариств в Едмонтоні та Бостоні. Засновник і керівник української радіопроеграми в Едмонтоні. Організував акредитовані курси української культури в Мерсі-коледжі (Нью-Йорк). Активний діяч Пласту, був Головою ГПБ і ГПР, зараз є Начальним Пластуном, всебічно сприяє розбудові Пласту в Україні.